

Čtyřnotová opera má švih a vtip i v alternativním studentském obsazení

Ostravan.cz, 11. 3. 2019

Minimalistická Čtyřnotová opera amerického skladatele Toma Johnsona se v neděli na ostravské scéně „Dvanáctka“ poprvé rozezněla výlučně v podání studentů ostravské Fakulty umění. Společný projekt opery Národního divadla moravskoslezského a Ostravské univerzity zahájil spolupráci iniciačním dílem pro diváka i studenty operního zpěvu.

Ze studentské premiéry inscenace Čtyřnotová opera.

Ono by se řeklo, že čtyři tóny zazpívá každý. Jenže věc není tak snadná, jak by se na první dobrou zdálo. Realizačnímu týmu se ale nakonec podařilo vymyslet inscenaci svižnou, vynalézavou a vtipnou. V sólových úlohách se v neděli představili Markéta Schaffartzik, Patrícia Smoláková, Oleksandra Nikiforova, Romana Hyrošová, Dominika Škrabalová, Jiří Siuda, Tomáš Kura, Terezie Gilligová, Erik Ondruš a Martin Pančocha.

Režisér Juraj Čiernik využil možnost úpravy recitativů tak, aby souzněly s pointami ostravské inscenace. Čtyřnotová opera nemá dějovou linii, jedná se spíše o svéráznou modifikaci operních čísel, árií, recitativů, duetů a kvartetů. Pomyslná Pandořina skříňka, o které píše v programu režisér, spočívá v akcentu na jednotlivé charaktery postav, které satiricky zveličují typické operní manýry primadon a sólistů. Proto je soprán infantilní a neskonalé sebestředný, alt průběžně dopálený, protože vždy druhý, tenor úzkoprse řeší svou vizáž, kondici a počet taktů, hrdinský baryton upozorňuje na své místo s odzbrojující vehemencí...

Celou operu doprovází pouze klavír, jehož úloha je převážně rytmická a intonační. Sólového partu se v neděli ujal Martin Pančocha, který ukázal vedle rytmicky jistého doprovodu i své komické nadání. Originální je už samotný nástup zpěváků na scénu, kteří vytáhnou z různých skrýší na těle úderové ladičky, naladí a zahájí první kvartet. Následují jednotlivá operní čísla, jejichž cílem je nadsázka, zveličení i bagatelizace povahových rysů, Juraji Čiernikovi se povedlo dějové schéma oživit i třenicemi a hašteřením sopranistky s altistkou a typickým kohoutěním mužských protagonistů.

V nedělní inscenaci nejvíc zazářila Dominika Škrabalová (Alt), která na jevišti působila nejpřirozeněji, s osobitým šarmem a lehkostí. S potěšující pěveckou jistotou se přenesla přes poměrně překérní altovou Árii bez doprovodu. Její hlas slibuje měkké zabarvení s krásnými výškami, časem určitě získá i pevnější hloubku.

Také Jiří Siuda (Tenor) zaujal pohybovým talentem a milou hlasovou barvou svého lehce pohyblivého, světlého buffo tenoru. Publikum spolehlivě odzbrojil Tomáš Kura (Baryton) svou Árií s dřívky, v níž upozorňuje po celý čas, že přijde okamžik, kdy všichni uslyší dřívka. Další polovinu árie doufá, že ho diváci nepřeslechli. Sympatický barytonista potěšil charismatickým hlasovým témbrem, ale i zjevným komickým talentem, který do budoucna mnoho slibuje.

Svou šanci nepropásl ani na okamžik přišedší Erik Ondruš (Bas), který své intermezzo zvládl nonšalantně a seriózně i se sklenicí piva a krabičkou cigaret v ruce. V roli Sopránu se prostřídaly Romana Hyrošová, Markéta Schaffartzik, Patrícia Smoláková a Oleksandra Nikiforová. Proti premiéře, kde roli ztělesnila Eva Dřízgová, lze chápat tento variabilní

záměr, jako snahu dát spravedlivou šanci co nejvíce protagonistům. Nicméně, nebylo to příliš šťastné gesto a v kontextu k fixním obsazením tyto alternace působily nesourodě a rušivě. Přitom právě subretní soprán má v tomto díle poměrně velké herecké šance, které tentokrát zůstaly nevyužity. Domnívám se, že všichni sólisté měli dostat rovnou příležitost, ostatně kapacita „Dvanáctky“ je taková, že není nutno se obávat prázdného hlediště.

Výčet sólistů by nebyl úplný bez průvodkyně operou, kterou ztvárnila Terezie Gilligová. Ta svou roli zvládla mile, sice si místy šlapala na jazyk, ale její srdečnost a hlas jasného, optimistického charakteru působily svěže. Ve srovnání s premiérou oceňuji i zapojení různých diváků do kvízu proti vyvolání pouze jednoho člověka na pódium.

Obecně lze říci, že jako iniciační vstup do světa opery v její karikované podobě nemohli inscenátoři vybrat vhodnější dílo. Hudební nastudování Paola Gatta má švih a eleganci, dramaturgyně Eva Mikulášková poskytla své zkušenosti ze světa klasické opery, dílo má i velmi sofistikovanou scénu Davida Baziky a opravdu výrazné a povedené kostýmy Jitky Rusnák Stauder.

Parodický princip režisér Čiernik ještě zdůraznil vlastními dodatky, které právě humorný potenciál libreta doslovují a intenzifikují. Všichni účinkující nedělní studentské premiéry si zaslouží pochvalu. Někteří studenti mohou zapřemýšlet nad spisovnou výslovností, která si vyžaduje ještě mnoho práce, stejně jako artikulační zřetelnost a lepší komunikace s jevištními partnery i diváky. Právě o to totiž Johnsonovi, Černikovi a realizačnímu týmu šlo. Odhodit zkosnatělé předsudky, společenské zábrany a společně se zasmát klasickým výrazovým a charakterovým typům, které jsou často jen dočista vyleštěným zrcadlem nás samotných.

Zdroj:

<http://www.ostravan.cz/55331/ctyrnotova-opera-ma-svih-a-vtip-i-v-alternativnim-studentskem-obsazeni/>